

Marc De Bie

Het schrijfboek van tante Jeanne

Genre

Tragikomisch

Inhoud

Friedel organiseert voor haar nu ongeveer 35-jarige scoutsvrienden en -lieven een reünie. En tegelijk een emotionele zelftest.

Decor

In het al enige tijd gesloten café van tante Jeanne

Personages

Friedel

Greet

Tom

Mona

Hein

Wolf

Met deze e-mail nodigde Friedel haar scoutsvrienden uit:

Enkele maanden geleden is tante Jeanne gestorven. Ze wilde jullie niet op haar (discrete) uitvaart. Waarom niet? Een begrafenisdienst vond ze te triest. Wel wilde ze ons allemaal nog eens samenbrengen in haar café. Dat moet spoedig gebeuren, het huis wordt namelijk gesloopt. Daarom nodig ik jullie uit om op zaterdag 15 mei nog eens naar hier af te zakken, en het er, volgens tantes wens, misschien een laatste keer (akelig woord) ouderwets gezellig van te nemen. Zou dat lukken? Dat hoop ik. Vriendelijke groeten.

P.S.: ik zorg ook voor overnachting, dan kunnen we zondag samen naar de jaarlijks scoutsfeesten gaan.

EERSTE BEDRIJF een zaterdagmiddag in 2015

1^e toneel

Aankomst Greet.

FRIEDEL Greet !

GREET Friedel !

Onstuimige omhelzing.

FRIEDEL Greetje, Greetje, Greetje !

GREET Prinses !

FRIEDEL Ik ben zo blij je te zien.

Nieuwe omhelzing.

GREET Is 't niet al een jaar geleden ?

FRIEDEL Vijf jaar.

GREET Wat ?

FRIEDEL Vijf jaar. De begrafenis van de vader van Hein.

GREET Al zo lang ?

FRIEDEL Al zo lang.

GREET Een schande.

FRIEDEL Lieve, lieve Greet.

Nieuwe omhelzing, met traantjes en tissues.

FRIEDEL En zeggen dat jij elk jaar minstens één keer naar Baarlegem komt. Zo vertelt het toch je broer.

GREET Hoogstens één keer.

FRIEDEL Eén keer volstaat om binnen te wippen.

GREET Sorry.

FRIEDEL Verdien ik dat ?

GREET Nee.

FRIEDEL Ben ik je beste vriendin ?

GREET Ja, prinses.

FRIEDEL Namens onze vriendschap: sla me nooit meer over.

GREET Nooit meer.

FRIEDEL Zweer het.

GREET Op mijn eerste-communiezieltje.

FRIEDEL Op ons eerste-communiezieltje.

GREET Hoe lang zijn we dat al kwijt ?

FRIEDEL We zijn er nu vijfendertig. Reken uit.

GREET Langer dan ons madeliefje ? (halvelings zingend) Sag mir wo die Blumen sind ... Eerst over tante Jeanne. Wanneer is het gebeurd ? Hoe is het gebeurd ?

FRIEDEL Gewoon. In haar slaap.

GREET Thuis ?
FRIEDEL Dicht bij huis. In Hagewinde. Het woonzorgcentrum. Daar zat ze al vijf maanden.
GREET Heeft ze afgezien ?
FRIEDEL Ik denk het niet. Ze was gewoon op.
GREET Je moeder is ook gestorven.
FRIEDEL Voor drie jaar.

Weer traantjes en tissues.

GREET Ik ben nog boos op mezelf dat ik niet naar haar begrafenis gekomen ben.
FRIEDEL Je zal daar een goede reden voor hebben gehad.
GREET Juist niet. Ik had gewoon geen zin.
FRIEDEL Laten we over iets anders praten.
GREET Nee. Je zag je moeder graag.
FRIEDEL Wie ziet zijn moeder niet graag ?
GREET Ze was zo anders dan tante Jeanne. Stijver. Stijvoller kan je 't ook noemen.
FRIEDEL Bij tante Jeanne stak het zo nauw niet.
GREET Hoe kunnen twee gezusters zo van elkaar verschillen?
FRIEDEL Toch konden ze elkaar niet missen. De dood van mijn moeder was het begin van het einde voor tante. Overdag kon je hier nog binnen, maar 's avonds was alles potdicht. Met nieuwjaar heeft ze het café voorgoed gesloten.
GREET Haar café.
FRIEDEL ONS café.
GREET Onze club.
FRIEDEL Allemaal voorbij.
GREET Ik heb niet graag dat je verdriet hebt.
FRIEDEL Je hebt zelf al een pak tissues verbruikt.

Nieuwe omhelzing.

GREET Friedel, prinses.
FRIEDEL Doe me niet weer huilen. Spreekt je moeder nog over tante Jeanne?
GREET Mijn moeder ...
FRIEDEL 't Is dus toch waar wat je broer zegt.

GREET Paul overweegt haar te plaatsens. Hij heeft mijn zegen. Alle lasten vallen op zijn schouders. En bij een Alzheimerpatiënt zijn er dat een pak.

FRIEDEL Hij zorgt goed voor jullie moeder. En ook voor het huis. Een keer per week poetst hij de ramen. Ik passeer hem soms, maar hij kijkt nauwelijks op.

GREET Hij moet zich voor dat huishoudwerk laten helpen.

FRIEDEL Ik denk dat hij het allemaal met liefde doet.

GREET Hij mag zichzelf niet overslaan. Het is ons moeder, oké, en ze verdient niet in de steek te worden gelaten, maar ... Jij bent zoals mijn broer, niet waar, prinses? Jij denkt ook altijd eerst aan een ander. Het is geen doodzonde om af en toe ook jezelf eens wat te gunnen.

FRIEDEL Dat doe ik, hoor.

GREET Ik wil dat je gelukkig bent. Ben je gelukkig ?

FRIEDEL Ander onderwerp.

GREET Seks.

FRIEDEL Zotgat.

GREET Krijg je je deel ?

FRIEDEL Ik klaag niet. En jij ?

GREET Ik klaag nooit. Oh je bedoelt ... Ik ben singel momenteel.

FRIEDEL Je bent nooit anders geweest.

GREET Ik voel me super zo.

FRIEDEL Wat heb je toch tegen een vaste relatie ?

GREET Niks.

FRIEDEL Maar je hebt er nog nooit een gehad.

GREET Ik heb nog nooit samengewoond, zal je willen zeggen.

FRIEDEL Zoiets.

GREET Maar ik heb wel al relaties gehad. Altijd zonder.

FRIEDEL Seks ?

GREET Scheerapparaat.

FRIEDEL Wat ?

GREET Mannen die al na de tweede afspraak hun scheerapparaat mee naar binnen sluisen, hoef ik niet.

FRIEDEL Hoe kom je dan tot een relatie ?

GREET Hoe kom ik dan aan seks ?

FRIEDEL Bestaat dat: een relatie zonder ?

GREET Scheerapparaat ?

FRIEDEL Seks!

GREET Zeker.

FRIEDEL En hoeveel heb je er zo al gehad ?

GREET Zonder ?

FRIEDEL Met!

GREET Niet veel. Zeven ? Acht ? Acht. Negen. Sorry.

FRIEDEL Waren er uitschieters bij ?

GREET De beste blijft Wolf. Je schrikt niet.

FRIEDEL Waarom zou ik?

GREET Omdat Wolf van jou is.

FRIEDEL Van mij ?

GREET Van niemand anders.

FRIEDEL Wolf betekent niets meer voor mij.

GREET Ik geloof je niet.

FRIEDEL Moet jij weten.

GREET Jullie zijn voorbestemd voor elkaar.

FRIEDEL Waren voorbestemd. Toen we nog in een kruippakje staken.

GREET Is hij ook uitgenodigd ?

FRIEDEL De hele leiding is uitgenodigd.

GREET Heeft hij gereageerd ?

FRIEDEL Hij komt. Zie jij hem soms nog ?

GREET Nooit.

FRIEDEL Heb je daar spijt van ?

GREET Spijt komt niet in mijn agenda

FRIEDEL Hoe lang hebben jullie ...

GREET Niet samengewoond. Relatie gehad. Met. Seks. Zonder ...

FRIEDEL ... scheerapparaat.

GREET Je begint me te kennen.

FRIEDEL Maar nu zie je hem niet meer.

GREET Al vijf jaar niet. Hij kan intussen een andere Wolf geworden zijn. Een die Roodkapjes opeet.

FRIEDEL Zo heb ik hem nooit gekend.

GREET Nee. Wolf is de liefste jongen die ooit mijn pad heeft gekruist. Zie jij hem nog ?

FRIEDEL Nooit meer. Het is vijftien jaar geleden. Van ver gezien, nog één keer, vijf jaar terug. Op de begrafenis van een nonkel van hem. De broer van zijn moeder.

GREET Leeft zijn moeder nog ?

FRIEDEL Ze woont aan zee. Met haar tweede man.

GREET Friedel, prinses, weet je wat er mis is met jou ?

FRIEDEL Zeg het.

GREET Dat er niets mis is met jou. Of toch. Iets met je gelukzaligheidsgevoel, of hoe moet ik het benoemen ?

FRIEDEL Je praat of ik ongelukkig ben.

GREET Dat ga ik vandaag en morgen proberen te achterhalen.

FRIEDEL Ik ben niet ongelukkig.

GREET Kijk je er uit naar zijn komst ?

FRIEDEL Niet weer over Wolf, Greetje.

GREET Antwoord.

FRIEDEL Ja en nee.

GREET Ben je bang ?

FRIEDEL Een beetje.

GREET Je houdt nog van hem.

FRIEDEL Nee.

GREET Ja.

FRIEDEL Nee.

GREET Je hebt nooit van iemand anders gehouden.

FRIEDEL Je weet niet alles.

GREET Het blijft voor mij een van de wonderen van het derde millennium, dat jullie niet al tien jaar getrouwd zijn.

FRIEDEL Ik praat er niet over.
GREET Het zou je anders deugd doen.
FRIEDEL Nee.
GREET Echt ?
FRIEDEL Greetje ...
GREET Ben ik je beste vriendin ?

Omhelzing.

GREET Of kàn je er niet over praten?

2° toneel

Tom en Mona op.

TOM Friedel-daddel-diedel! Je bent toch niet vergeten hoe graag ik je zie ? En jou, Cordule, pussycat, blonde trots van Baarlegem. Mona, toppemien, kom erbij staan. Dit is Mona, mijn alleraardigste Mona, de trotse moeder van mijn lief dochttertje Charlene. Dit zijn Friedel en Cordule, Mona, twee scoutsvriendinnen, twee vingers van de Hand van God, Friedel de ...

FRIEDEL Wijsvinger.

TOM En Cordule de ...

FRIEDEL Pink. Ben je dat echt vergeten?

TOM Cordule mag je ook Greet noemen. Of Griet. Griet-jé. (zingt) Ach Margrietje, de rozen zullen bloeien, ook al zie je mij niet weer...

FRIEDEL Stop, Tom. Eerst leren zingen. Welkom, Mona.

GREET En niet bang zijn als hij een aanval krijgt van woordenkramelij. Dat gaat altijd over.

TOM Wat niet overgaat, Cordule: mijn liefde voor jou. Waarom ben je eigenlijk geen enkele keer naar bed geweest met me ?

GREET Omdat je 't me nooit gevraagd hebt.

TOM Dat moet ik vergeten zijn.

GREET En waarom heeft hij 't me nooit gevraagd ? Omdat hij de hele tijd aan haar (Friedel) liep te denken.

FRIEDEL Greet.

TOM Wie droomde niet van onze Friedel-daddel-diedel ?

GREET Ik.

FRIEDEL Stop.

GREET Maar op mijn niet-lesbische manier hou ik ontzettend veel van je, prinses.

FRIEDEL 't Is genoeg geweest. Wat moet Mona van ons denken?

MONA Van jullie? Dat weet ik nog niet. Hem begin ik te kennen.

GREET Hem kennen? Je bent van een goed jaar. Zelfs wij kennen hem nog niet.

FRIEDEL Tom is een fijne kerel. Dat weten we wél. Al lang.

TOM Dank je, Friedel. En Monaatje-hier is de fijnste partner van de wereld.

MONA Partner?

TOM Sorry. Je bent meer dan een partner. Moeder en minnares ben je.

MONA Moeder omdat ik vijf jaar ouder ben.

GREET En vijftig jaar volwassener.

TOM Ervarener. Mag ik uit bed praten?

FRIEDEL Liever niet.

TOM Niet over ons, Friedel, maar over ...

MONA Liever niet.

TOM Sweethearts, wat ben ik blij jullie terug te zien. Hiér terug te zien. Dit was ons clubhuis, toppemientje. Het café van tante Jeanne. Tante Jeanne dood, Friedel?

FRIEDEL Sorry dat ik geen overlijdensbericht heb gestuurd.

TOM Sorry dat ik van Brussel op de klein patatjes spring, zoals mijn grootvader uit Boom placht te zeggen ... Is ze lang ziek geweest? Een schande dat ik haar nooit meer goeiedag ben komen zeggen.

FRIEDEL Hoe lang is het geleden dat je nog in Baarlegem was?

TOM In Baarlegem kom ik nog af en toe. Maar hier? Shame over me.

GREET Het huis wordt met de grond gelijk gemaakt. Shame over de maatschappij die dat toelaat.

TOM Ik vind het ook triest. Zal je me vanavond troosten, toppemientje? Ze schudt het hoofd. Dan zal ik me aan iets anders moeten laven. Aan de honing der herinneringen. Hier heb ik de zaligste jaren van mijn leven doorgebracht.

GREET Woorden. Woorden. Woorden.

TOM Recht uit de archiefdoos van mijn hart.

FRIEDEL Wat doe je nu voor de kost, Tom ?

TOM Goed dat je 't zo formuleert, pussycat. Als je gevraagd had: waarvan leef je ? dan had ik geantwoord ...

FRIEDEL, GREET, MONA Van de liefde.

TOM Van de seks. Liefde zonder seks is als een scoutstent zonder stokken.

FRIEDEL Seks zonder liefde als scoutsstokken zonder tent.

MONA Tom werkt in een farmaceutisch bedrijf.

TOM Pillendraaier.

MONA Hoofdingenieur-pillendraaier.

FRIEDEL En jij ?

MONA Ik ben laborante.

FRIEDEL In hetzelfde bedrijf ?

MONA Aan de *Corelius Hogeschool*. Op het secretariaat van de afdeling laboratoriumtechnologie.

FRIEDEL Hoelang zijn jullie al samen ?

MONA Tien jaar.

TOM Tien jaar nog maar ?

MONA In rekenen is hij nog zwakker dan in zingen.

FRIEDEL Zijn jullie getrouwd ?

GREET Trouwen. Wie doet dat nog ?

MONA, TOM Wij.

FRIEDEL Ik.

TOM Jij ook ?

FRIEDEL Ik ook.

GREET Trouwen ? Jij ? Met wie ?

3° toneel

Hein op.

HEIN Met mij.

TOM Piet Hein! Dit is Piet Hein, toppemientje. Hein, dit is Mona.

HEIN Mona, blij te leren kennen. ... Tom-romme-domme-dom, beste vriend.

Hartelijke begroeting.

- TOM (zingt) Piet Hein, Piet Hein, Piet Hein zijn naam is klein, zijn daden bennen groot, zijn daden bennen groot, hij heeft gewonnen de zilvervloot.
- GREET Stilte! ... Jij trouwen, Friedel ?
- TOM Ja, jij trouwen, Hein ?
- HEIN Het huwelijk is een balans, vrienden. Op mijn activa vind je maar één post: geluk. Op de passiva: mijn vrijheid. Die heb ik er graag voor over. Het evenwicht is er. Om het evenwicht is het me te doen. Daarom ben ik boekhouder geworden. En vastgoedmakelaar.
- TOM En heb je Friedel aan de haak geslagen. Hoeveel huizen is die wel niet waard ?
- FRIEDEL Tom, hou op.
- TOM Ik ben eerlijk, pussycat. Van eerlijkheid moet je toch niet bang zijn ?
- GREET Dat je met een boekhouder slaapt, tot daaraantoe. Maar trouwen.

Hein wordt opgebeld.

- HEIN Met Hein ... Zeker, meneer Bourdaud'hui, over de prijs valt te praten. Maar, en neem me niet kwalijk, niet nu. Ik zit nu in een vergadering. Sorry. Vanavond bel ik u terug.
- GREET Hoor je 't ? Hij bedriegt je nu al.
- HEIN Super, meneer, Bourdaud'hui, super. ... Vrienden, waar waren we gebleven?
- GREET Trouwen met een boekhouder.
- HEIN Boekhouders zijn de spil van onze economie, Cordule. Ze leren wat geven en nemen is. Dat hebben we toch ook bij Halewijn geleerd? Als we op kamp gingen bijvoorbeeld.
- TOM Op kamp moest hij altijd naar de hudo als er iets te doen viel.
- HEIN Om aan moeder aarde terug te geven wat we van haar geroofd hadden. Evenwicht zoeken. Geven en nemen. Voedsel nemen, meststof geven.

Hein wordt opgebeld.

- HEIN Sorry, ik zit met een villa die zeer gewild wordt. Met Hein. (af)
- TOM Dus, jij gaat je settelen, Friedel ? En hoe zit het met jou, Corduleke ? Heb jij nog geen vis aan de haak geslagen ?
- GREET Jij trouwen met Hein ? Dat moet een vergissing zijn.
- FRIEDEL Ik trouw met de middelvinger van de Hand van God, Greet.
- TOM Ze heeft gelijk, Cordule: Hein is er een van ons.
- GREET Hein is dit. (maakt middelvingergebaar)
- FRIEDEL Dat is niet mooi, Greet.

GREET Sorry.

HEIN (op) Waar waren we gebleven ?

TOM Jij en Friedel gaan dus In dezelfde tent slapen, maat ?

HEIN Ja.

TOM Heb je al geoefend ? Een tent rechtzetten, bedoel ik.

HEIN Bij de scouts, maat. Bij Halewijn Baarlegem.

TOM Ik wil zeggen: gaan jullie eerst samenwonen en dan trouwen ?

Hein wordt opgebeld.

HEIN We wonen al samen. (af)

FRIEDEL Samenwonen, trouwen, verhuizen: dat is in drie woorden de samenvatting van onze relatie.

GREET Wat ? Herhaal dat eens.

FRIEDEL Samenwonen, trouwen, verhuizen.

GREET Verhuizen ook al ? Weg uit Baarlegem ?

3^e toneel

Hein en Wolf op

HEIN Kijk eens wie aan de deur stond.

TOM Wolf!

HEIN De wijsvinger van de Hand van God.

WOLF Tom Bouts.

TOM Kolonel.

WOLF Laat me je bekijken, sergeant.

TOM Zeker, kolonel. Zeg niet dat ik er niet goed uitzie. En hoe komt het dat ik er goed uitzie?
Door haar hier: Mona, mijn toppemientje.

WOLF Mona.

MONA Professor.

WOLF Verrast jou hier te zien.

MONA Dat is wederzijds.

TOM Wacht, wacht, wacht even. Kennen jullie elkaar ?

MONA Ja.

WOLF Jij werkt ...

MONA Bij professor Daeseleire. In het labo.

WOLF In het labo, juist.

MONA Ik heb u daar al een paar keer gezien.

WOLF En jij bent samen met sergeant Tom Bouts ?

TOM Mona is mijn *corps de garde*, kolonel.

MONA We zijn getrouwd.

TOM Gelukkig getrouwd.

GREET Getrouwd en gelukkig. Water en vuur. Licht en duisternis. Hemel en hel.

WOLF Een stem gedrenkt in sarcasme ... Greet Van Deursen. Cordule !

GREET Ja, knuffel me maar eens goed, 't is lang geleden.

WOLF Veel te lang. Heb je me gemist ?

GREET Soms.

WOLF Je straalt anders evenwicht uit.

GREET Bullshit.

WOLF Die vastberadenheid naast het schalkse. Boeiend.

GREET Woorden. Mannen en woorden.

FRIEDEL Soms klinken ze ons als muziek in de oren.

WOLF Een engelenstem ... Friedel Verbiest.

FRIEDEL Wolf. Ik ben zo blij dat je gekomen bent.

WOLF Ik ook, Friedel.

FRIEDEL 't Is vijftien jaar geleden.

WOLF Ik weet het, ik beken schuld. Eerst en vooral: heeft tante Jeanne veel afgezien?

FRIEDEL Nee.

WOLF Godzijdank. Ik was graag ...

FRIEDEL Ik mocht jullie niet laten weten dat ze ziek was. En jullie zeker niet naar haar begrafenis laten komen. Ze had een afkeer voor begrafenissen.

WOLF Dat begreep ik uit je e-mail. Je hebt dat kies aangevoeld. En knap verwoord.

FRIEDEL Het was echt haar wens dat jullie je haar zouden herinneren zoals wie ze was toen we
...

Friedel vecht tegen de emoties. Greet schiet te hulp.

GREET Friedel, prinses.

WOLF Gun haar die tranen, Greet. Tranen zijn het smeltende ijs van de ziel. Komt niet van mij, maar van Hermann Hesse.

HEIN En hoe is 't met jou, Wolf ? Bevalt het doceren je ?

WOLF Het bevalt me.

MONA Hij is een prima prof. Dat weet ik niet zelf, dat verneem ik in de omgeving.

TOM En wat doe je als je geen les geeft, kolonel ? Heb je een vrouw ? Kinderen ?

WOLF Nee.

TOM Een relatie ?

WOLF (aarzelend) Nee.

Mona kijkt verwonderd maar houdt afstand.

FRIEDEL Als de overhoring afgelopen is, wil ik, nu we compleet zijn, graag overgaan tot de orde van de dag.

GREET Zoiets moet je niet vragen, mens, maar eisen.

MONA Onder het motto: vrouwen vragen niet, wij eisen.

GREET Taal van mijn hart, Mona.

HEIN Eerste punt van het agendareglement: het is vandaag en morgen verboden om over ongelijkheid tussen man en vrouw te praten.

TOM Er is trouwens geen ongelijkheid.

MONA Tom.

TOM Ongelijkheid in mogelijkheden misschien. Bijvoorbeeld dat jullie niet rechtstaand kunnen plassen en wij ...

FRIEDEL Tom.

TOM Sorry. Mijn buurvrouw kon dat ook, rechtstaand plassen.

GREET Tante Cordule, bedoel je, de tante van mijn vader. Dat klopt.

TOM Leeft ze nog ? Die moet bijna honderd jaar zijn.

GREET Zoiets, ja.

FRIEDEL Aandacht!

TOM Doe haar de groeten. Pussycat, weer aan jou.

FRIEDEL Dank je, Tom. Nu over de praktische kanten van deze samenkomst.

TOM Schitterend initiatief trouwens. Dat moesten we meer doen.

FRIEDEL Dat bespreken we straks. En onderbreek me niet altijd. Eerst over de praktische kanten dus. Nee. Eerst over de onstoffelijke. Ik nodig jullie uit om, nu jullie nog nuchter zijn, goed rond te kijken, want dit huis, ons zogeheten clubhuis, het café van tante Jeanne, gaat, zoals ik in mijn e-mail zei, binnenkort tegen de grond.

TOM Niet te geloven.

HEIN Toch. Het doek is gevallen.

WOLF Afgebroken ? Alles ?

HEIN Het muziekklokaal IS al afgebroken.

WOLF Sorry voor de onderbreking, Friedel, wat heb je met de foto's gedaan aan de muur van het zaaltje ? Hingen die er nog ? Een van de harmonie en een van mijn vader.

FRIEDEL Wil je die ?

WOLF Die van mijn vader graag.

FRIEDEL Mag het straks ?

WOLF Het is de enige foto waarop hij als dirigent staat afgebeeld.

TOM Heb jij dat geflikt, makelaar van mijn voeten ?

HEIN Zat er iets anders op ?

FRIEDEL Het café staat leeg, Tom. Het is een oud gebouw.

HEIN Om het met vakjargon samen te vatten: leegstand wordt verkrotting.

MONA Ons ouderlijk huis staat ook leeg. Het is eraan te zien: gesneuvelde ruiten, graffiti op de gevel, een lekkende dakgoot. En gras. Onkruid, mos en gras.

HEIN Zo gaat dat, Mona. Het kon echt niet anders, Tom.

TOM Ik begrijp het.

FRIEDEL Ik beseef heel goed dat dit huis een stuk van onze jeugd is. Daarom mijn misschien toch wel onverwachte uitnodiging. Bekijk deze reünie als een afscheidsbezoek.

HEIN Met andere woorden, met verdiepte blik.

Hein wordt opgebeld.

HEIN Laat maar bellen. Ik reageer niet meer. Deze dag ben ik er voor jullie, niet voor de klanten. Sorry. Nog één keer. (af)

FRIEDEL Nog even over dit huis en de grond errond. Alles is verkocht aan de groep Lidl Belgium. Die gaat hier een filiale bouwen. Ze moet tegen Pasen volgend jaar klaar zijn.

TOM Einde van een tijdperk. Corduleke, willen we samen een traantje plengen ?

GREET Heimwee staat niet in mijn vocabularium. Net zomin als spijt.

TOM En trouwen.

FRIEDEL Stop. Ander onderwerp.

TOM Hier zat de Witten altijd – hoe heette die ook weer ?

FRIEDEL Witte Van Camp ?

TOM De bakschieter. Een kampioen. Jij kon je ook weren, kolonel.

WOLF Ik was waarschijnlijk zelfs beter dan jij, sergeant.

TOM Wat ?

WOLF Je kon me in elk geval nooit kloppen.

TOM Friedel, waar is de bak? Waar zijn de stuivers ?

FRIEDEL Naar de kringloopwinkel.

TOM Je hebt chance, kolonel, anders had ik hier meteen gedemonstreerd wie van ons de beste was.

GREET Wolf.

TOM Ik.

FRIEDEL Wolf was de beste.

TOM Ik was de beste.

HEIN (op) Wolf was de beste.

WOLF Ga verder, Friedel.

FRIEDEL Waar was ik gebleven ?

TOM De bak stond hier. Naast de deur naar de keuken. De keuken. Waarom ze daar zo dikwijls moest zijn, tante Jeanne ...

GREET Om een poosje van je gezwam af te zijn allicht.

TOM Tante Jeanne, die nu in de hemel zijt, ik heb u altijd graag gezien, nu en altijd en in alle eeuwen der eeuwen, amen.

WOLF Dat hebben we allemaal gedaan: haar graag gezien.

FRIEDEL We praten er straks over door. Aan tafel. Nu kom ik eindelijk bij de praktische aspecten. Over een kwartier vertrekken we naar *Het hoefijzer van de koning*.

MONA Leuke naam.

TOM Leuk restaurant. Vroeger toch.

FRIEDEL Nog. Je kan er eenvoudig maar, naar mijn smaak, lekker eten aan een redelijke prijs. Ik heb een ronde tafel gereserveerd waar we allemaal samen aan kunnen zitten.

GREET Met naamkaartjes, mevrouw de directrice ? Wie naast wie ?

HEIN Insinueer je dat Friedel een organisatiemaniak is, Cordule ?

GREET Jij zou het nu al moeten weten.

HEIN Ze organiseert graag. Maar ook degelijk.

TOM Met andere woorden: ze kan de maat slaan als geen ander. Toch jammer dat de harmonie opgedoekt is.

HEIN Ze dirigeert nu een kamerorkestje.

FRIEDEL Dirigeren niet, coördineren.

HEIN Geen valse bescheidenheid, schat.

GREET Wie zal er in jullie huwelijk de maat slaan ?

WOLF Huwelijk ?

GREET Friedel en Hein gaan trouwen.

WOLF Blij dat te horen.

GREET Blij ?

FRIEDEL Greet.

GREET Ze denkt hem graag te zien.

HEIN Dat doet ze.

WOLF Ik wens jullie alle geluk van de wereld.

GREET Hij meent het nog ook.

TOM De kolonel heeft altijd het beste met ons voor, Cordule, met het hele regiment.

FRIEDEL Hein ook, Tom.

GREET Het beste met iemand voorhebben is nog geen liefde.

HEIN Ik hou van Friedel.

GREET En zij van jou ?

FRIEDEL Ja.

WOLF Alle twijfel van de baan dus.

TOM En we wisten dat ze maar met één van ons drieën kon trouwen.

GREET Daar gaat het niet om. Het gaat erom ... Oké, Hein, je bent een fijne kerel.

WOLF Hij is iemand van ons, Greet. De wijsvinger van de hand van God.

TOM, GREET, HEIN De middelvinger.

TOM Jij was de wijsvinger. Jij wees ons de weg, kolonel.

WOLF Kan je mee, Mona?

MONA Dat van de Hand van God wist ik al.

TOM Die voelt ze elke avond aan den lijve.

HEIN Jij zal nooit veranderen, Tom-romme-domme-dom.

TOM Waarom zou 'k ? Als mijn toppemientje content is ?

FRIEDEL Dat is allemaal voor straks. Over een kwartier vertrekken we dus naar *Het hoefijzer*. Om 17 uur gaan we aan tafel. Dat lijkt misschien vroeg voor mensen van stand zoals jullie, maar mijn bedoeling is om snel naar hier terug te keren. Om er hier dan een lange avond van te maken, op maat van de honderden herinneringen aan de tijd hier samen doorgebracht.

TOM Niemand krijgt dat zo mooi gezegd als jij, pussycat.

HEIN Samen doorgebracht onder de hoede van tante Jeanne.

FRIEDEL Deze bijeenkomst zal ons toelaten om passend afscheid nemen van onze jeugd.

HEIN En Tom van zijn kinderjaren.

MONA Dat zal nooit lukken, Hein. En dat wil ik ook niet. Ik hou van mijn grote jongen.

GREET Wacht eens even. Afscheid nemen, zeg je.

FRIEDEL Afscheid nemen van een tijd. Een maatschappij. Een wereld.

GREET Je gaat dus echt verhuizen.

FRIEDEL Waarschijnlijk.

GREET Waarnaartoe ?

FRIEDEL Dat is voor straks. Voor na *Het hoefijzer*.

TOM Laten we 't vooral gezellig houden. Ga je ook wat op de klarinet blazen, pussycat ? Ik heb onlangs iets interessants gelezen. Dat een goeie klarinetpeler ook meer dan middelmatig goed kan zoenen.

HEIN Stand van de lippen, Tom, stand van de kaken. De embouchure noemen ze dat.

TOM Hein, de onverbiddelijke zoener. (zingt) De onverbiddelijke zoener.

WOLF Het kan niet altijd Bach of Mozart zijn, Friedel.

HEIN Daar heeft ze geen tekort aan. Bij *Allegretto* zit ze volop in de wereld van de klassieke muziek.

WOLF *Allegretto?*

FRIEDEL Het ensemble waar ik deel uit van maak.

HEIN Dat je zelf gesticht hebt.

FRIEDEL Niet in mijn eentje.

HEIN Kijk op Facebook, Wolf. Daar kan je haar optredens volgen.

WOLF Ik ben niet erg bedrijvig in de sociale media.

HEIN Toekomstige week concerteert ze in Dendermonde.

FRIEDEL Concerteert *Allegretto*.

WOLF Laat iets weten. Je hebt mijn e-mailadres.

HEIN Zullen we doen, Wolf.

FRIEDEL Ik moet het ook over het programma van morgen al even hebben. Morgenvroeg slapen jullie zolang je wil. Hein zorgt voor ontbijtkoeken, ik voor de koffie. Om tien uur heb ik een dorpswandeling gepland. Rond twaalf uur trekken we naar het patronaat. Halewijn organiseert een restaurant. De opbrengst gaat naar het zomerkamp.

TOM Onze scoutsgroep bestaat dus nog.

HEIN Halewijn bloeit als nooit tevoren.

TOM Da 's formitastisch. Mijn dochtertje moet nog twee jaar wachten en dan mag ze bij de welpjes. Er is een scoutsgroep in Russegem. Daar wonen we.

FRIEDEL En tot slot nog iets over jullie overnachting.

TOM Tsjakka tsjakka, we slapen in tenten! Hein, begin al maar de hudo te graven.

FRIEDEL We slapen niet in tenten, maar hier, in dit huis, dat vannacht ook óns huis is. Er zijn kamers genoeg. Zonder lavabo, dat wel. En jammer genoeg is er maar één badkamer. En maar één toilet.

TOM Geen uren op de wc blijven zitten, Hein.

HEIN Geen stripverhalen meenemen, Wolf.

WOLF De sporen wissen, Tom.

FRIEDEL De bedden zijn opgemaakt. Wees gerust: met vers gewassen lakens, twee keer gewassen zelfs. Ze komen uit een koffer die ik bij het leegmaken op zolder gevonden heb.

GREET Wie heeft welke kamer ?

FRIEDEL Aan elke deur hangt een blad met jullie namen erop. In grote letters, voor het geval dat jullie aan alcoholblindheid zouden lijden. Er is een kamer voor mij en Hein, een voor Tom en Mona en de derde is voor... jezumina ...

GREET Voor mij en Wolf !

FRIEDEL Nee. Dat kan niet.

GREET Waarom niet ?

FRIEDEL Daar hoef ik niet op te antwoorden. Jezumina, hoe ga ik dat regelen ?

GREET Je moet niets regelen. De derde kamer is voor mij. En ik deel die met Wolf.

FRIEDEL Nee.

GREET Ja. 't Is trouwens al lang geleden. Veel te lang, hé Wolf ?

FRIEDEL Het kan niet.

GREET Wat kan niet ?

FRIEDEL Jij en ...

GREET Jaloers ?

TOM Waarom kan het niet, pussycat ?

FRIEDEL Het kan niet.

GREET Het kan wel.

FRIEDEL Nee nee nee.

GREET Jee jee jee. Of moet Wolf bij jou op de kamer liggen ? Wat gaat Hein dan zeggen ?

HEIN Moét ik iets zeggen ?

GREET Dat is dan geregeld: Hein met Friedel, Tom met Mona en ik met Wolf. Op dezelfde kamer, Wolf, wil niet zeggen in hetzelfde bed.

FRIEDEL 't Is geen lits-jumeaux.

GREET Met mijn reiskoffer tussen ons in wel.

FRIEDEL Ik zal bij jou slapen en Hein en Wolf moeten dan maar een kamer delen.

GREET Ik slaap bij geen vrouw.

FRIEDEL We delen alleen de kamer.

GREET Klinkt dat niet al lesbisch genoeg ?

WOLF Oké, Friedel. Zit er niet over in. Ik deel de kamer met Greet. Braaf zijn, Corduleke.

GREET En jij dan ?

WOLF Moet ik ?

GREET Heb maar geen verwachtingen. Ik denk dat Sint-Maarten komt vannacht. Het wordt trouwens tijd. Hij had er al een week moeten zijn.

TOM Op Sint-Maarten mogen we op onze leeftijd niet meer rekenen.

TWEEDE BEDRIJF
de avond van dezelfde dag

1^e toneel

- FRIEDEL Een glaasje wijn?
- MONA Dank je, Friedel.
- FRIEDEL 't Is dezelfde als in *Het Hoefijzer*.
- MONA Straks misschien. Die in *Het Hoefijzer* was lekker. Het eten ook. Goed gekozen.
- FRIEDEL Hou je van een eenvoudig menu ?
- MONA Ja. Ik had echt mijn gading. Ik niet alleen. Iedereen was voldaan.
- FRIEDEL Had je genoeg?
- MONA Het spant hier.
- FRIEDEL Eerst dacht ik aan een vegetarisch menu. Gewoon om de gezichten van de mannen te zien.
- MONA Dat van Tom kan ik me zo voorstellen.
- FRIEDEL Eten jullie soms veggie?
- MONA Tom nooit. Ik elke donderdag. Donderdag veggiedag.
- FRIEDEL Leuk.
- MONA Voor mijn collega Jolien is het dagelijks veggie. Ons restaurant heeft altijd een vegetarische schotel in aanbod, het restaurant van de hogeschool, het labo zelf heeft geen eigen keuken.
- FRIEDEL Wat leer je eigenlijk in de richting laboratoriumtechnologie ?
- MONA Van alles. Van kankers opsporen over voedingscontrole tot DNA-testen. Hoewel dat laatste meer het werk is van professor Perelinck en zijn team. In zijn lab werkt Jolien. Mijn veggie-collega. De vriendin van ... Misschien mag ik dat niet verklappen. Hij deed er nogal ontwijkend over, de professor. Hij ...
- FRIEDEL Ik hoef het niet te weten, Mona.
- TOM (op) De badkamer is vrij, toppemien.
- MONA Dat ging snel.
- TOM Scoutsgewoonte. Al wat met lavabo en hudo te maken heeft, moet rap gaan. Onthoud dat.
- MONA Ik ben geen scout. (af)
- TOM Wij wel, nietwaar?

Tom en Friedel geven elkaar de linkerhand, de wereldwijde scoutsgroet.

TOM Ik heb altijd van de scoutsrituelen gehouden.

FRIEDEL Ons avondlied vond ik heerlijk.

TOM Zeker als iedereen zweeg. Behalve jij. Wat kon jij toch zingen. Formitastisch.

FRIEDEL Wolf zong ook mooi.

TOM De muziek zit hem in het bloed.

FRIEDEL Ja.

TOM Toch raar, die erfelijkheid, vind je niet ? ... Je droomt.

FRIEDEL Ik dacht nog aan ons avondlied.

TOM Ah, onze scoutsjaren.

FRIEDEL Ze hebben ons gevormd.

TOM Ons ons plan leren trekken.

FRIEDEL Zeker op kamp hebben we veel opgestoken.

TOM Onze kampen. Ik krijg er nog kippenvel van.

FRIEDEL Stoumont, weet je nog ?

TOM Dicht tegen Coö.

FRIEDEL Schitterend weer, schitterende omgeving, schitterende bivak.

TOM Ik kan me geen mislukt kamp herinneren.

FRIEDEL Ik ook niet. Kinrooi, Kasterlee, Kaulille ... Laat me dromen.

TOM Targnon.

FRIEDEL Maak me wakker.

TOM In Targnon moest jij nodig de Lienne in springen.

FRIEDEL Wist ik veel dat er zo weinig water in stond.

TOM We vochten om je verzwikte voet te kunnen verzorgen..

FRIEDEL Aan Westouter heb ik ook mooie herinneringen.

TOM Aan die hooizolder? Waar we boven de koeien sliepen. Dat zou nu niet meer mogen van Gaia. Slecht voor de koeien.

FRIEDEL Een van onze welpjes had nog nooit een koe zien plassen. Rechtstaand. Zoals Greet haar tante Cordule.

TOM Die geur was niet te doen.

FRIEDEL Dat viel best mee.

TOM Voor jou.

FRIEDEL Ik ben geen boerendochter, hoor.

TOM Maar jij bekijkt alles altijd positief.

FRIEDEL 't Is wel vreemd dat je dat aan koemest koppelt.

TOM Zijn positieve mensen echt gelukkiger dan andere ? Ben jij gelukkig, Friedel ?

FRIEDEL Waarom vraag je dat ?

TOM Omdat ik Vroeger dacht ik: Friedel is er een die ...

FRIEDEL Zeg het.

TOM ... die niet ongelukkig is, maar ook niet echt gelukkig. Heb ik het mis ?

FRIEDEL Ja. Nee. Ik weet het niet. Toch. Ik ben niet ...

TOM Niet wat ?

FRIEDEL Niet ongelukkig.

TOM Niet ongelukkig, is dat niet een beetje weinig ?

FRIEDEL Ik hoef er niet in te zwemmen. In het geluk.

TOM Weet je wat echt geluk is ? Een kampvuur. Jouw geluk lijkt meer op een open haard. Het ene laait, het andere knettert.

FRIEDEL Dat is een vergelijking om te onthouden.

TOM Ik meen het goed met je, Friedel.

FRIEDEL Dat weet ik, Tom. Ik ben zo blij dat je erbij bent vandaag.

TOM En ik dan. ... Lang geleden, vijftien-twintig jaar geleden, heb ik een ogenblik gedacht ...

FRIEDEL Dat had je mis, Tom.

TOM Dat heb ik snel beseft.

FRIEDEL Er was vriendschap tussen ons. Geen liefde. Vriendschap is de open haard, liefde het kampvuur.

TOM Maar de aansteker, Friedel ...

FRIEDEL De aansteker was het verlangen.

TOM Onze hormonen.

FRIEDEL Die konden we niet altijd bedwingen.

TOM Ik toch niet.

FRIEDEL Ik ben blij dat we er nu over kunnen praten.

TOM Meen je dat ?

FRIEDEL Ik ben vooral blij dat het onze vriendschap niet om zeep geholpen heeft.

TOM Vond je 't fijn wat we deden ?

FRIEDEL De onvermijdelijke vraag.

TOM En het onvermijdelijke antwoord ?

FRIEDEL Heel fijn.

TOM Dat zei je toen ook. Omdat je me niet wou kwetsen ?

FRIEDEL De onvermijdelijke bijgedachte.

TOM Oké. Laat maar.

FRIEDEL Ik neem je niets kwalijk. Ik heb intussen geleerd dat een man daar inderdaad gevoelig voor is.

TOM Intussen ?

FRIEDEL De wereld staat niet stil. Onze scoutsjaren zijn voorbij.

TOM Het ging veel te rap toen. Van mijn kant toch.

FRIEDEL Op zijn scouts zeker ?

TOM Is Hein ook ... ?

FRIEDEL Moet ik alles verklappen ?

TOM Eén ding nog. Dacht je toen aan mij, toen ik ... toen ik boven op jou ... ?

FRIEDEL Lag jij boven ?

TOM Spot niet.

FRIEDEL Nee.

TOM Nee wat ?

FRIEDEL Ik spot niet.

TOM Je dacht aan Wolf.

FRIEDEL Tom toch. We zijn zo fijn bezig. Waarom het dan ongemakkelijk maken ?

TOM Dacht je aan hem ? Ik heb het er aan tafel stilletjes met Greet over gehad: je hield van Wolf.

FRIEDEL Wolf is verleden tijd. Dat heb ik vandaag ook al aan Greet gezegd. Luidop.

TOM Hield je van hem ? Het blijft onder ons.

FRIEDEL Ja, ik hield van Wolf. 't Is te zeggen: ik was verliefd op hem.

TOM Als je achttien bent, is dat hetzelfde.

FRIEDEL Ik herhaal: de wereld staat niet stil. En zeker niet omdat we verliefd op iemand denken te zijn.

TOM Ben je verliefd op Hein ?

FRIEDEL Meer dan dat, ik hou van hem.

TOM Hein is een geschikte kerel. Ik weet zeker dat je gelukkig zal zijn met hem.

FRIEDEL Gelukkig *bén*.

TOM En daar waren we mee begonnen.

2e toneel

WOLF (op) Mag ik erbij?

TOM Zeker, kolonel.

WOLF Dank je, sergeant.

FRIEDEL Nog een wandelingetje gemaakt ?

WOLF Gauw even tot aan het kerkhof. En Tom ? Maag al op orde ?

TOM Je praat of ik gebuffeld heb in plaats van gegeten.

WOLF Je zegt zoiets.

TOM Ik heb gegeten op zijn scouts: de ware scout doet de keuken eer aan.

WOLF Met dank aan Friedel, voor het verkennend werk.

TOM Weten jullie nog in Dworp, Wolf, Friedel ?

WOLF Het millenniumkamp.

TOM Jij in de keuken.

FRIEDEL Omdat de kookmoeder ziek was.

WOLF Het was heel offervaardig van je, Friedel, dat je Marina wilde vervangen.

TOM Kijk niet zo sip, pussycat. Er is niemand van honger gestorven.

WOLF Ook niet door vergiftiging.

TOM Je stoofvles vond iedereen vijf sterren waard.

FRIEDEL Het kwam uit blikken dozen van Bosteels. Met dank aan frituur *'t Kapelleke*.

WOLF Maar de saus kwam van jou.

FRIEDEL Ik heb de saus uit dat blik gewoon wat vloeibaarder gemaakt.

TOM Met tafelbier. Goed idee. Hoeveel flessen ?

FRIEDEL Zes. Dat was te veel zeker ?

WOLF Ach. Uiteindelijk waren maar tien van de twintig welpjes een beetje dronken.

FRIEDEL Jullie zijn al goed op dreef. Dat belooft voor straks.

TOM We zijn perfect van start gegaan in *Het Hoefijzer*.

WOLF Goed eten, goede wijn, prachtig gezelschap.

TOM Zoals ik al zei: we moesten dat meer doen.

WOLF Eén keer per jaar.

TOM Maar waar ?

WOLF Friedel vindt wel iets.

TOM Zou je dat willen doen, pussycat ? Elk jaar zo 'n samenzijn organiseren ?

WOLF Maar niet zelf koken.

FRIEDEL Laten we 't er straks over hebben. Als iedereen hier is.

3e toneel

Hein en Greet op.

TOM Iedereen is hier.

HEIN Zijn we te laat ?

TOM Ben je dat al ooit niet geweest ?

WOLF Alleen als er te werken viel.

HEIN Hoezo ? Ik heb zojuist weer een werk gedaan. Een werk van barmhartigheid. Ik ben met Greet tot bij haar moeder geweest

GREET Omdat je Paul wilde zien.

FRIEDEL Hoe was 't met je moeder ?

HEIN Je broer en ik zijn al van in onze kleuterjaren bevriend.

GREET Hij heeft een huis. De makelaar en zijn prooi.

FRIEDEL Hoe was het met je moeder, Greetje ?

GREET Slecht.

HEIN Dat mag je zeggen. Ze herkende Greet niet. Ze dacht dat Greet haar kwam wassen.

GREET Je gaat dus echt verhuizen.

FRIEDEL Dat heet - hoe zei je dat, Tom ? - van Brussel op de klein patatjes springen.

GREET Hein heeft onderweg zijn mond voorbij gepraat.

TOM Verhuizen ?

GREET Naar Slovenië.

WOLF Slovenië ? Interessant.

GREET Voorgoed.

FRIEDEL Voorgoed ? Daar hebben we het nog niet over gehad.

HEIN Ik krijg de unieke kans, vrienden, om in Ljubljana een kantoor te beheren van de *British Real Estate*.

GREET En dan ?

HEIN De *British Real Estate* is de derde grootste immobiliënzaak van Europa, Corduleke.

TOM Formitastisch.

WOLF De Midden-Europese vastgoedmarkt is zeer aantrekkelijk, heb ik onlangs ergens gelezen..

GREET Voor hem. Maar wat moet Friedel in Slovenië ?

HEIN Friedel kan ...

GREET ... in haar keuken op haar klarinet staan tetteren in plaats van voor een publiek van kenners en liefhebbers.

HEIN We hebben al contact opgenomen met de concertwereld van Ljubljana. In Slovenië is klassieke muziek zeer gewild. Onderdeel van de Oostenrijkse erfenis, zeg maar.

FRIEDEL En of we voorgoed verhuizen staat nog niet vast.

HEIN Schatje.

WOLF Wat je ook kiest, Friedel, we zullen je keuze respecteren. Meer, we zullen je steunen.

FRIEDEL Meen je dat ?

WOLF Ja.

HEIN Dat is vriendelijk, Wolf.

GREET Ik steun je ook, prinses. Maar ik zal je missen.

TOM We zullen haar allemaal missen.

4^e toneel

Mona op in Chiropak.

TOM Asjemenou.

WOLF Mona. Je bent van de concurrentie.

MONA Concurrentie ? Ik ga de Chiro toch niet met de scouts vergelijken.

WOLF Probeer maar eens.

MONA Scout zijn, dat is: "Ik kan niet lezen, ik kan niet schrijven, ik wil bij de scouts blijven."

Protest.

HEIN Jullie kunnen wel lezen, dat klopt. En wat lezen jullie bij de Chiro ? De Burda, daar staan veel prentjes in.

TOM Een kompas lezen, kunnen jullie dat ?

HEIN Als ze de straat over moeten steken, lopen ze al verloren.

TOM Kunnen ze sjoeren ?

FRIEDEL Stop!

TOM Chiro's blinken, scouts stinken. Pardon. Scouts blinken, chiro's stinken.

FRIEDEL 't Is genoeg geweest.

MONA De Chiro is uniek. In geen ander land ter wereld vind je een jeugdbeweging met dezelfde naam.

WOLF Daar heb je een punt, Mona.

MONA Dank u, professor. En de namen van onze afdelingen! Uit welk creatieve geestdrift zijn die niet ontstaan. Ribbels, rakwi's, tito's, keti's, aspi's ...

FRIEDEL En het mag gezegd: een mooi uniform dragen jullie ook.

MONA Dank je, Friedel.

TOM Ik wist niet dat je dat ding had, toppemientje.

MONA Verleden week gekocht. Om me in de sfeer van jullie bijeenkomst in te werken. Maar me ook weer niet te veel 'op zijn scouts' in te laten pakken.

FRIEDEL Vroeger was dat Chiro-uniform toch iets minder trendy ? – als mijn herinnering me niet in de steek laat.

MONA Dat is correct.

TOM Waar lag dat ding ?

MONA In MIJN kleerkast.

WOLF En die mag jij niet inspecteren, sergeant.

MONA Ik spioneer ook niet in de zijne.

TOM Moraal: kleerkasten moet je gescheiden houden, Piet Hein.

FRIEDEL Wat voor handleiding gebruik jij om mannen te temmen, Mona ?

MONA Mijn ervaring.

TOM Ze is al eens getrouwd geweest. Met de proost van de Chiro.

MONA Hij was wel al uitgetreden. Mannen temmen is niet zo moeilijk. Je moet ze alleen graag zien.

TOM Mona is dol op me.

WOLF En zie eens hoe tam hij geworden is.

HEIN Wacht maar tot hij nog wat wijn op heeft.

MONA Ik zal er op tijd mee naar boven trekken.

TOM Tsjakka tsjakka.

FRIEDEL Intussen zijn we echt compleet. We spreken af: we gaan de hele avond positief blijven. Geen trammelant over scouts en Chiro en geen woord meer over Slovenië.

GREET Ook niet over verhuizen ?

TOM Mondje dicht en snaveltjes toe. (zingt) Hallo, meneer de uil, waar breng je ons naartoe. Naar fabeltjesland.

HEIN Hier staat de wijn. Bedien jullie naar godsvrucht en vermogen.

FRIEDEL Maar overdrijf niet. Er is zoals gezegd maar één toilet.

GREET, FRIEDEL, MONA Doortrekken, mannen.

HEIN Het is dezelfde als in *Het Hoefijzer*. Dezelfde wijn bedoel ik.

WOLF Vertel nog wat over tante Jeanne, Friedel.

TOM Wat heeft ze ons nagelaten ?

FRIEDEL Ik ben nog aan het opruimen.

HEIN Ik ben al – hoe dikwijls, schat? vijf keer?- naar de kringloopwinkel gereden.

FRIEDEL Wat daar niet naartoe kan, neem ik mee naar huis en kijk ik grondig na.

HEIN Ze gooit niet zomaar iets weg.

WOLF Zo kennen we haar.

FRIEDEL Elk van die spullen roept herinneringen op. Er zitten interessante dingen bij. Krantenknipsels. Die steken in mappen. Over Baarlegem en beroemde Baarlegemnaren bijvoorbeeld.

TOM Niet verbaasd kijken, zo zijn er geweest, Mona.

FRIEDEL Stanislas Meereman bijvoorbeeld. Werelduurrecordhouder koersen op rollen.

WOLF Stanneke. Leeft die nog?

HEIN Ja. Maar hij is compleet knots. Van de doping.
FRIEDEL En Fiel de zingende bedelaar.
TOM Is die ook in de krant gekomen?
HEIN Pas nadat hij onder de lijnbus was gelopen.
FRIEDEL Een hele collectie doodprentjes had ze ook. Iemand verzamelaar?
WOLF Vreemd dat ze doodprentjes bijhield, en ons niet op haar begrafenis wou.
FRIEDEL Dat is niet vreemd. We moesten ons haar herinneren als de tante Jeanne uit onze

scoutsjaren.

TOM Ze zag ons echt graag.
MONA En jullie hebben haar zo geplaagd.
WOLF Averechts telt dubbel. Ook in graag zien.
TOM Dat plagen kon ze trouwens niet missen.
FRIEDEL Ook foto's hield ze bij. Die van de Hand van God ben ik een voor een in aan het scannen.
TOM Ik wil graag een kopie, Friedel.
FRIEDEL Jullie krijgen er allemaal een.
TOM Ik weet dat ze een foto had van haar en mij terwijl we eens aan het dansen waren.
FRIEDEL Tegen haar zin, ze danste niet graag.
GREET Alsof je dat spastisch gedoe van Tom dansen kon noemen.
TOM Tiens, waar is de jukebox naartoe ?
HEIN Die Ami? Die heb ik verkocht. Daar bestaat er een drukke tweedehandsmarkt voor.
TOM En de plaatjes ?
HEIN Heeft Friedel gehouden.
FRIEDEL Die zitten veilig in curver-boxen.

HEIN Het is momenteel erg druk bij ons thuis.

GREET Je bedoelt bij Friedel thuis.

HEIN Min of meer.

GREET Jullie zijn nog niet getrouwd.

FRIEDEL Min of meer wel.

TOM Zit dit plaatje er ook nog bij? (zingt)
Ach Margrietje, de rozen zullen bloeien,
Ook al zie je mij niet meer.
Door je tranen heen ...

ALLEN Stop.

GREET Zo iets slaapwekkends.

HEIN Dit zal beter klinken. (zingt)
Oh kleine jodeljongen,
Jij heb voor mij gezongen,
En jouw liedje was mij in gedachten
En de bergen met hun wond're nachten
Oh 't is alsof m'n oren
Zacht zilv'ren klokjes horen ...

De anderen zingen mee.

FRIEDEL Het was geen goeie zondag als we dat niet gezongen hadden.

TOM Méeé-gezongen. Het plaatje stak in de jukebox. Het was een tophit toen.

WOLF Zingen was belangrijk, maar kaarten ook.

TOM Die kaarten waar alleen wij mee mochten spelen, had ze die nog, Friedel ?

FRIEDEL Die houd ik. Ik was tenslotte de beste in het kaarten.

WOLF In whist. Dat is maar één onderdeel van het spel.

HEIN Tom was de beste in het wippen.

TOM Nog altijd, Hein.

FRIEDEL En in liegen kon niemand jou kloppen, Wolf.

TOM Wolfgang Amadeus Laeremans, onze geniale leugenaar.

WOLF Een kwestie van doorzicht.

TOM Kaart je soms nog, kolonel ?

WOLF Te weinig om er iets aan over te houden, sergeant.

HEIN À propos, Greet, jij moet me nog twaalf frank van ons laatste spel kleurenwhist.

Griet kijkt vreemd op; ze heeft al wat wijn gedronken.

FRIEDEL En Wolf moet mij nog ...

GREET Ja. Ja. Ja. Zeg het maar. Wolf moet jou nog drie kussen.

FRIEDEL Vijf.

GREET Vijf op de mond was gelijk aan één tongkus.

HEIN Dat telde alleen na twaalven.

MONA Speelden jullie echt voor kussen ?

TOM Ja, toppementje, voor echte kussen.

WOLF Dan zijn ze bij de Chiro toch wel deugdzamer, bedoel je.

MONA De Chiro was niet gemengd.

HEIN 's Avonds toch ? Jullie gingen toch nog uit na de zondagnamiddagactiviteiten ?

MONA Wij hadden geen tante Jeanne op de parochie.

WOLF Dat maakt Baarlegem zo uniek, Mona.

MONA Blijkbaar. Maar ik begin me hier al goed thuis te voelen.

TOM En ken je dat nog? (zingt)
Marietje was een keertje vroeg opgestaan,
Het was pas kwart voor acht.
Want ze wilde naar het bos toegaan
Hailie, hailoo, het bos toegaan
Waar de zwarte bramen staan.

Er wordt meegezongen.

FRIEDEL Mag ik nog even?

TOM Ja, lieve Friedel, jij mag nog even. Wat wil je nog even ? Dat Wolf zijn schuld vereffent?
Dat moet je met Hein regelen. Is hij jaloers ?

FRIEDEL Een beetje.

HEIN Nee, hoor.

GREET Dat zeggen alle mannen. Geloof ze niet.

FRIEDEL Dit, vrienden, is het kostbaarste wat ik in de archieven van tante gevonden heb.

MONA Een schrijfboek.

FRIEDEL Het schrijfboek van tante Jeanne.

TOM Laat zien.

FRIEDEL Nee nee, ik geef het niet uit handen.

TOM Is het pornografie ?

MONA Tom.

FRIEDEL Het is eigenlijk een dagboek. Een soort dagboek. Bij wat ze schreef noteerde ze datum en uur. Ontwaar ik nu ongeruste blikken ?

WOLF Bange zelfs. Niet waar, Tom ?

TOM Waarom ? Ik heb nooit iets misdaan.

HEIN Een keer een dode muis in haar sloffen gestopt.

TOM Alleen in de linker.

FRIEDEL (leest) "3 juni 1998. 2 uur." 's Nachts. "De leiding wou weer niet naar huis. Tom was de ergste."

TOM Ik de ergste ?

HEIN Komediant.

FRIEDEL (leest) "Hij wilde eerst nog een gedichtje voordragen."

HEIN Jantje zag eens pruimen hangen.

ALLEN Ja!

HEIN In het Zweeds, Mona.

WOLF Komaan, sergeant. Doen. Als de tijd van toen.

HEIN Je kent het toch nog ?

TOM Dat denk ik niet.

WOLF Jawel.

TOM 't Is twintig jaar geleden.

FRIEDEL Opzeggen.

IEDEREEN Opzeggen.

TOM Vooruit dan.
 Jenske zag eens prunnen hengen,
 o als eieren so greut,
 sjeen dat Jenske wilde ploeken,
 sjoon zin fadar het forbeud.
 Hier es, sprak Jenske, nie min fadar,
 ni den tuunman, die het siet.
 An een beum so voll gelauden

mist man vier vuf prunnen niet.
Mor ik wil gejeurzaam wesen
en ni ploekken, ik loop weg,
zou ik om die fier vuf prunnen
onjeurzaam wesen ? Zeg!

Applaus.

WOLF Hoe dikwijls heb je dat opgezegd, sergeant ? Witte Van Camp trakteerde je zelfs om het voor te dragen.

FRIEDEL Het is niet altijd even prettig in haar schrijfboek, hoor. Laatst beschreven blad. (leest) "14 januari 2015." Begin dit jaar dus. " Aan Friedel zeggen", het is zeer moeizaam geschreven , "aan Friedel zeggen dat ze de leiding niet naar mijn begrafenis ..."

Greet reikt Friedel een tissue aan. Traantjes.

FRIEDEL " ... zeggen dat ze de leiding niet naar mijn begrafenis mag laten komen."

Ook Hein troost Friedel.

TOM Tante Jeanne heeft maar één leiding gekend. Ons. De Hand van God.

FRIEDEL (leest) "Friedel moet hen later uitnodigen en dan moeten ze er een feest ... " Hier stopt het. Dat zijn haar laatste woorden.

HEIN Onze herinneringen aan haar moesten – hoe noemen ze dat in de muziek, schat ?- op een vrolijke noot eindigen.

TOM (toost) Op tante Jeanne.

ALLEN Op tante Jeanne.

TOM Wat staat er nog zo in, Friedel ? Heb je 't al helemaal gelezen ?

FRIEDEL Ja. En ik heb een kleefbriefje geplakt op de interessantste bladzijden.

TOM Asjemenou.

FRIEDEL (leest) "Ons Alice is komen helpen. 't Was weer zeer druk vandaag."

MONA Wie is Alice ?

HEIN De moeder van Friedel.

FRIEDEL Een zus van tante Jeanne.

MONA Tante Jeanne was dus echt een tante van je ?

TOM En omdat Friedel haar zo noemde, noemden wij haar allemaal tante Jeanne.

FRIEDEL (leest) "Ons Alice ziet wel wat in die Hein."

GREET Wat ?

HEIN "Ons Alice ziet wat in die Hein." Toen al, Corduleke.

GREET En waarom zag ze wat in jou ? Alice was toch bij haar verstand ?

WOLF Niet té sarcastisch, Greet.

TOM Friedel met Hein. Toen al.

FRIEDEL Er was toen niets tussen ons, hoor.

GREET Als je dat maar niet vergeet.

HEIN Friedels moeder was gewoon vooruitziend.

TOM Oké, maar het blijft me toch verbazen.

GREET Mij verontrust het.

WOLF Ssst.

MONA Lees nog wat, Friedel.

TOM Nog één ding, Hein, goeie gabber: uiteindelijk wint ware liefde altijd. Proficiat.

WOLF Proficiat, Hein.

TOM Proficiat. (zingt) Lang zal hij leven ...

WOLF Op Hein en Friedel!

TOM En op ons, kolonel!

WOLF Op ons, sergeant.

FRIEDEL Mag ik ? (leest) "Ons Friedel horen zingen. Dat meisje is ..." Nee, dat hoeven jullie niet te weten, dat was ijdel van me.

WOLF Ik kan raden wat erachter komt. Ons Friedel zingt als een engel.

TOM Ze was echt trots op je, pussycat.

HEIN En met reden. Klarinet, piano, zang, je deed het allemaal. Niemand zong mooier dan jij. Zelfs Wolf niet. En die komt uit zo 'n muzikale familie.

TOM Aan de toog hier is wat afgezongen ... Asjemenou. Waar is de toog naartoe ?

HEIN Die heeft de bierhandelaar meegenomen.

TOM Zonder ons iets te vragen.

HEIN Zing jij nog, Wolf ?

WOLF Soms in de wagen. Als ik in de file sta. Elke dag dus. Maar echt zingen ? Ik heb er al aan gedacht om me bij het amateurkoor van de hogeschool aan te sluiten.

MONA Daar zouden ze je met plezier binnenhalen.

TOM Je vader zou er trots op zijn geweest, Wolf. Zou hij zich eindelijk beloond voelen voor zijn durf om je Wolfgang te dopen.

MONA Is dat uw echte naam ?

WOLF Wolfgang Laeremans.

TOM Wolfgang Amadeus kolonel Laeremans.

MONA Jullie met je bijnamen altijd.

TOM Ook dat is op zijn scouts.

GREET Maar of onze engel ook in Slovenië nog zal zingen. Of piano spelen. Of klarinet.

FRIEDEL Greetje. Wat was de afspraak ?

GREET Sorry, prinses.

FRIEDEL (leest) “De laatste tijd opgemerkt dat ... “ Verveel ik jullie niet ?

TOM Bijlange niet. Gezondheid!

MONA Denk aan je grenzen, sergeant.

HEIN Wat had tante opgemerkt ?

FRIEDEL (leest) “De laatste tijd opgemerkt dat Tom zijn ogen niet van Greet kan houden.”

TOM Ik ?

GREET Van mij ?

TOM Asjemenou.

MONA Hoor hem asjemenou-en. Hij zit aan de grens dus.

GREET Hoe oud waren we toen ?

FRIEDEL Geschreven in 1995.

GREET Ik was toen nog maar 15. Pedofiel!

TOM Had maar niet zo begeerlijk moeten zijn.

WOLF Aantrekkelijk was je echt, Greet. Ben je nog.

GREET Denk je al aan straks ?

TOM Tsjakka tsjakka, kolonel.

WOLF We zullen braaf proberen te zijn, Greetje. Tussen haakjes: stamp je nog altijd met je voeten ?

GREET Alleen in mijn slaap.

WOLF En als je gedronken hebt.

TOM We weten alles van elkaar, toppemien.

HEIN Ssst.

FRIEDEL (leest) “Ik maak me zorgen om Greet. Zal dat meisje ooit weten wat ze wil ?”

GREET Staat dat er echt ?

FRIEDEL Blauw op wit, liefje.

GREET Dachten jullie dat ook toen ?

TOM Toen ? Toen hadden we geen tijd om te denken.

GREET Ik heb altijd geweten wat ik wou. Toen. Nu.

FRIEDEL Maar dat moet je ons op een andere keer uitleggen.

GREET Heb ik te veel op misschien ?

FRIEDEL Vandaag mag dat.

GREET Lees verder, prinses.

FRIEDEL (leest) “‘t Was mijn verjaardag vandaag. Veel gelukwensen gekregen. Van de leiding heeft alleen Tom aan mij gedacht.”

WOLF Dat was fijn van je, Tom.

MONA Tom is altijd attent. Als er maar tien frietjes meer in de kom liggen, krijg ik er altijd nog een van.

TOM Ik help je aan je lijn denken. Als dat niet attent is.

GREET Staat er niets van Wolf in ?

FRIEDEL Van Wolf ? Hier. (leest) “Ik heb graag dat Wolf en Tom en Hein mij achterna doen.”

WOLF, TOM, HEIN Deden wij dat?

HEIN (bootst tante Jeanne na) Ge moet mij niet achterna doen, ik heb het wel gehoord.

WOLF (bootst tante Jeanne na) Die jeugd van tegenwoordig, wat moet daar uit voortkomen?

TOM Tante Jeanne, ik heb honger.

HEIN (bootst tante Jeanne na) Ga thuis eten.

TOM Ik mag niet meer binnen thuis.

WOLF (bootst tante Jeanne na) Slaap dan in het kiekenkot.

TOM De kiekens zijn bang van mij. Mag ik niet bij u slapen? Uw bed is breed genoeg. En g’ hebt zo ‘n malse billen.

HEIN (bootst tante Jeanne na) Hou u maar wat in.

TOM Tante Jeanne, ik heb koorts. Mag ik uw thermometer ‘ne keer bezigen?

HEIN (bootst tante Jeanne na) Bezig die van thuis.

TOM Mijn vader heeft die nodig. Om te voelen of ons moeder al warm genoeg is.

WOLF (bootst tante Jeanne na) Nu is 't genoeg geweest. Met uw vuile klap altijd. Allemaal naar huis.

TOM Tante Jeanne, mag ik eerst nog 'ne keer zingen voor u?

HEIN (bootst tante Jeanne na) Als gij zingt, beginnen de honden te bassen.

TOM Tante Jeanne, ik heb witte bonen gegeten. Mag ik ...

HEIN (bootst tante Jeanne na) Ga buiten de Brabançonne spelen.

Greet is in slaap gevallen, hoofd op de tafel.

TOM Ze slaapt. (zingt zachtjes) Hallo meneer de uil ...

MONA Het wordt tijd dat we allemaal gaan slapen.

WOLF Eerst ons *Avondlied* nog.

FRIEDEL Dat is te weemoedig, Wolf.

WOLF (declameert)
O Heer, d' avond is neergekomen,
de zonne zonk, het duister klom.
De winden doorruisen de bomen
en verre sterren staan alom...

TOM Dat past niet bij onze stemming.

WOLF Bij die van Greet toch ?

HEIN Ze slaapt.

TOM Asjemenou.

FRIEDEL Wat ga je doen?

Wolf neemt Greet op.

FRIEDEL Zal ik meegaan?

TOM Halt! Eerst het afscheidslied!

HEIN Ja. Het lied van tante Jeanne.

Algemeen enthousiasme.

ALLEN (op de wijze van *Het afscheidslied*)
Hier staan tot afscheid weer de scouts aan de toog bij tante Jeanne.
Het was een fijne zondag, echt, wa-ant elk genoot ervan.
Wij zeggen, tante, geen vaarwel, want zondag zijn we 'r weer.
Zorg dat er bier voorhanden is, wij-ij zorgen voor de sfeer.

DERDE BEDRIJF
de volgende ochtend, 5 uur

1^e toneel

WOLF (op) Sorry. Ik wist niet dat jij ook op was.

FRIEDEL Wakker en op.

WOLF Om vijf uur ? Dat moet een oorzaak hebben.

FRIEDEL De wijn. Bij jou ?

WOLF Ook.

FRIEDEL Hoe ? Je hebt minder gedronken dan een geheelonthouder.

WOLF Greet niet.

FRIEDEL Heeft ze dan toch geschopt ?

WOLF Ik weet het niet. Ze heeft me in elk geval niet geraakt. Die schommelstoel, stond die in onze tijd niet hier, naast de kachel ?

FRIEDEL Heb jij in dat wiebelding ... ?

WOLF Greet lag overdwars, toegang tot het bed gesloten.

FRIEDEL In dat antieke meubel heb jij dus geslapen.

WOLF Gerust.

FRIEDEL Dan moet je nu geradbraakt zijn.

WOLF Maar zonder blauwe plekken. Drinkt ze veel ?

FRIEDEL Ik zou 't niet weten.

WOLF Je ziet haar ook bijna nooit ?

FRIEDEL Nee. Jij ?

WOLF Helaas, nee.

FRIEDEL Helaas ?

WOLF Ik mag Greet graag.

FRIEDEL Ik ook. Ze is de beste vriendin die ik ooit gehad heb.

WOLF Een beetje wispelturig ?

FRIEDEL Ja. Maar er zit regelmaat in haar onregelmatigheden. Die neem ik er graag bij.

WOLF Eigenlijk heeft ze nooit een glas versmaad.

FRIEDEL Ze was de enige van de Hand van God die trappist dronk.

WOLF Wat we niet als een religieuze roeping mogen opvatten.

FRIEDEL Lieve Greet ...

WOLF Hoe komt ze momenteel aan de kost ? Nog altijd als zelfstandig tolk ?

FRIEDEL Als vennoot van dat bureau dat op congressen voor vertalingen zorgt.

WOLF Toen ik haar vier jaar geleden de laatste keer zag, had ze geen gebrek aan werk.

FRIEDEL Ik denk dat ze nog veel gevraagd wordt.

WOLF Ze komt dus rond ?

FRIEDEL Er zijn congressen genoeg in Brussel, beweert ze.

WOLF Op dat toontje van “maak je maar geen zorgen over mij, ik kom rond”.

FRIEDEL Wie rondkomt is rijk.

WOLF Luxe heeft haar nooit geïnteresseerd.

FRIEDEL Daarin pasten we bij elkaar.

WOLF Misschien nog.

FRIEDEL Ik hoef niet bang te zijn om niet rond te komen.

WOLF Ook niet als je van muziek je beroep zou maken ?

FRIEDEL Muziek IS mijn beroep, Wolf. Ik geef les aan de muziekacademie van West-Brabant.

WOLF Ik bedoel: als je van musiceren je beroep wil maken.

FRIEDEL Met optredens en zo ? Dat doe ik toch al ?

WOLF In je vrije tijd.

FRIEDEL Die heb ik in overvloed.

WOLF Is je talent niet wat groot voor vrijetijdsmuziek ?

FRIEDEL Om van optredens alleen te leven is het dan weer niet groot genoeg.

WOLF Aan zelfoverschatting heb je nooit geleden.

FRIEDEL En aangezien kunst geen middelmatigheid verdraagt ...

WOLF Dat klinkt erg filosofisch.

FRIEDEL Het is niet eens van mij. Ik heb het ook maar ergens gelezen.

WOLF En ik heb gelezen dat de ware kunstenaar niet ook filosoof kan zijn.

FRIEDEL Ik voel me geen van de twee.

WOLF En ambitie heb je dus ook al niet. Friedel toch. Zonder ambitie geen kunstenaarschap. Heb ik ook van iemand anders.

FRIEDEL Ik weet wat ik kan.

WOLF Wat verwacht je van Slovenië ?

FRIEDEL Ik niets, Hein veel.

WOLF Zo ken ik Hein: ambitieus voor twee.

FRIEDEL Op dat vlak slaan zijn vonken niet echt over.

WOLF Mocht het niet lukken: Slovenië is het einde van de wereld niet.

FRIEDEL Een geruststelling. Want behalve ambitie mis ik ook zin voor avontuur.

WOLF Je kan beginnen met verlof zonder wedde te nemen. Het kunstonderwijs laat dat toe.

FRIEDEL Hein wil ook trouwen.

WOLF Doe niet of dat een avontuur is.

FRIEDEL Wat weet jij daar nu van ?

WOLF Niets.

FRIEDEL Kent het huwelijk ook verlof zonder wedde ?

WOLF Waarom zijn jullie eigenlijk nog niet getrouwd ?

FRIEDEL Wolf toch.

WOLF Wat een zucht.

FRIEDEL Jij bent toch ook nog niet getrouwd ? Waarom niet ?

WOLF Simpele vraag, moeilijk antwoord. Ben je bang ?

FRIEDEL Een beetje.

WOLF Van het huwelijk of van Hein ? ... Hein is een fijne kerel.

FRIEDEL Hij slaapt nu.

WOLF Da 's pas fijn. Kunnen wij rustig babbelen.

FRIEDEL Hij heeft een dubbele dosis genomen.

WOLF Kunnen we rustig lánng babbelen. Als het goeie pillen zijn.

FRIEDEL Zonder pillen houdt hij het niet vol.

WOLF Toen ik hier arriveerde, leek hij zichzelf achterna te hollen.

FRIEDEL Die gejaagdheid. Ik word er zelf soms nerveus van.

WOLF Hij heeft het toch maar ver geschopt in de makelaardij.

FRIEDEL Meer dan met zijn boekhoudkantoor.

WOLF Dat verbaast me niet. Ondernemen moet hem beter af gaan dan cijferen. Het past bij zijn karakter.

FRIEDEL Past mijn karakter bij het zijne ?

WOLF Een beetje contrast kan geen kwaad.

FRIEDEL Dus trouwen met Hein ?

WOLF Ik niet, jij. ... In een huwelijk kan je ook gelukkig zijn.

FRIEDEL Waarom zeg je dat ?

WOLF Friedel.

FRIEDEL Je kijkt en praat of je om me geeft.

WOLF Dat doe ik.

FRIEDEL Zie je me nog graag ?

WOLF Ja.

FRIEDEL Dat wil ik je al vijftien jaar vragen.

WOLF Niet op dezelfde manier als vijftien jaar geleden. Toen ...

FRIEDEL Verlangde je naar me.

WOLF Wat hetzelfde was.

FRIEDEL Dat zei Tom gisteren ook.

WOLF Tom, Hein, ik, we verlangden allemaal naar jou.

FRIEDEL Ik alleen naar jou. ... Hoor je me ? Ik alleen naar jou.

WOLF Dat liet je niet blijken.

FRIEDEL Sorry.

WOLF Ik neem je niets kwalijk.

FRIEDEL NU neem je me niets kwalijk. Maar toen ?

WOLF Ook niet.

FRIEDEL Wat dacht je toen ?

WOLF Alleen dit: ze wil me niet. Een marteling als je verliefd bent.

FRIEDEL Heb je echt nooit gevoeld dat ik naar je verlangde ?

WOLF Ik voelde vooral verdriet. Pijn. Radeloosheid soms.

FRIEDEL Mijn moeder ...

WOLF Ik neem ook je moeder niets kwalijk.

FRIEDEL Ze heeft ons tegengewerkt.

WOLF Hoe je 't ook noemt.

FRIEDEL Ze strafte me al toen ik nog maar naar je keek. Ik zag daar van af, Wolf, geloof me.

WOLF Ik geloof je.

FRIEDEL Toen we niet samen naar Torhout-Werchter mochten, heb ik dagen aan een stuk geweend. Ik mocht ook niet mee op weekendkamp. Die keer hebben we luidop ruzie gemaakt. En toen ik naar Gent op kot moest, omdat jij in Leuven was, heb ik een week lang niet gesproken.

WOLF Het is nu voorbij.

2^e toneel

GREET (op) Ik wist het. Ik wist het. Ik wist het.

FRIEDEL Wat ?

GREET Je houdt van haar.

FRIEDEL Ik ?

GREET Van hem, ja.

Wolf wil weg.

GREET En jij? Waar ga je naartoe? Zeg het haar. Sufferd, waar wacht je op ? Zeg het haar. Straks zit ze in Slovenië.

Wolf af.

GREET Ja, loop maar weg. Je bent niet alleen een slome sufferd, maar ook een lafaard. En jij houdt van hem.

FRIEDEL Greet ...

GREET Steek vooral je kop niet in 't zand, prinses. Vooruit, loop hem achterna en zeg het hem. Roep het: ik hou van jou, Wolf.

FRIEDEL Niet zo luid, Greetje.

GREET Voorwaarts mars. Hij zit nu op onze kamer. Misschien ligt hij al in bed. Des te beter. In bed is het te doen voor jullie tweeën.

FRIEDEL Greet, asjeblief.

GREET Hoe laat is het ? Vijf uur. Het duurt nog minstens drie uur voor de anderen wakker zijn. Tom en Mona hebben de hele nacht getorteld. Die zijn zo moe als op het einde van een zomerkamp. En Hein met zijn slaappillen – hij neemt die nog, ik ben op jullie kamer

geweest, ik hoorde het aan zijn uitlaatkleppen, die van een opgefokte bromfiets. Ben je bang dat hij wakker schiet, terwijl jij met Wolf de puntjes op de i zet ? Ik zal bij hem gaan liggen en hem in 't oog houden. Vooruit, achter Wolf aan. Je hebt het al met Tom en Hein gedaan, nu eindelijk ook met Wolf. De enige van wie je echt houdt. Dan staan we gelijk. Dan zijn jij en ik alle twee met alle drie naar bed geweest.

FRIEDEL Heb jij het ook met Tom en Hein gedaan ?

GREET Met Tom niet.

FRIEDEL Met Hein wel ?

GREET In gedachten. Zonde tegen het negende gebod. Wees steeds kuis in uw gemoed. Vooruit! Naar boven!

Wolf op.

GREET Blijf. Het geluk keert op zijn stappen terug. Regel het hier. Ik zorg dat niemand jullie stoort. (af)

3^e toneel

WOLF Is er iets dat ik niet begrijp ?

FRIEDEL Ze wil ons koppelen.

WOLF Op haar manier, neem ik aan. WOW.

FRIEDEL Wouw ?

WOLF WOW. Wippen, ontbijten, wegwezen.

FRIEDEL Wippen, ontbijten, wegwezen ... Soms voel ik me heel naïef, Wolf.

WOLF Je hoeft je niet in alles aan Greet te spiegelen.

FRIEDEL Is het argeloosheid, of pose ?

WOLF Haar seksualiteit ? Greet beleeft de lichamelijkeheid heel apart.

FRIEDEL Hoe lang zijn jullie samen geweest ?

WOLF Samen geweest. Zo zou ik het niet formuleren. We hadden iets. Een relatie ? Misschien.

FRIEDEL Ze heeft er me iets over verteld. Ze omschreef het als een affaire.

WOLF Een relatie van tijdelijke aard, bedoelde ze.

FRIEDEL Het gaat me eigenlijk niet aan.

WOLF Toch wel, Friedel. ... Het begon in ons eerste jaar in Leuven. Ik was op haar kamer.

FRIEDEL Ik hoef het echt niet te weten.

WOLF Je moet het weten.

FRIEDEL Oké.

WOLF We probeerden het. Het lukte niet. Ze was daar niet boos om. En ze deed ook niet meewarig. Ze probeerde het te verklaren. Dat het niet lukte, bij mij, daar zat jij voor iets tussen, vond ze. Ik was met jou bezig in plaats van met haar.

FRIEDEL Zei ze dat ?

WOLF Ja.

FRIEDEL Was het ook zo ? Dacht je aan mij toen je met Greet ... ?

WOLF Zij voelde het zo aan.

FRIEDEL Ik moet je iets bekennen. Ik heb het in die periode met Tom geprobeerd. Tom zei iets in overeenkomstige zin. Je dacht aan Wolf, zei hij.

WOLF Was het ook zo ?

FRIEDEL Grappig, nee, dat we elkaar dezelfde vraag stellen ?

WOLF Beter grappig dan pijnlijk.

FRIEDEL Dat was het evengoed: pijnlijk.

WOLF En eenmalig, neem ik aan.

FRIEDEL Met Tom ? Ja. Na Tom, met Reiner, aan het conservatorium, ging het beter.

WOLF En vaker.

FRIEDEL En vaker.

WOLF Blij dat te horen.

FRIEDEL Spot je ?

WOLF Nee.

FRIEDEL En jij ? Bij jou is er toch ook een 'later' geweest ?

WOLF Ja.

FRIEDEL Met ?

WOLF Greet. Andermaal.

FRIEDEL Wat voelde ze als je later met haar vree ?

WOLF Ze begon in elk geval niet meer over jou.

FRIEDEL Spot toch niet altijd.

WOLF Sorry.

FRIEDEL Aan wie dacht jij ?

WOLF Dat ben ik vergeten. Ik weet wel nog wat ik voelde. Behalve wellust.

FRIEDEL Wil je 't kwijt ?

WOLF Genegenheid.

FRIEDEL Voor Greet.

WOLF Voor Greet. Genegenheid en respect. Anders heeft seks trouwens geen zin, vind ik. Dat waardeerde ze.

FRIEDEL Dat was in Leuven ? En daarna ?

WOLF Een hele tijd niets. We hadden het beiden nogal druk. Tot die dag, enkele jaren later. Onverwacht stuurt ze een berichtje. Ze zou die avond langskomen. Of het me uitkwam? Het kwam me uit. We babbelden – veel -, dronken – weinig -, en eindigden in bed. Aan wie we dachten kwam niet ter sprake. 's Morgens was ze nog vóór de koffie mijn flat uit.

FRIEDEL Wouw.

WOLF WOW, juist.

FRIEDEL Wippen, opstaan, wegwezen. Ik leer bij.

WOLF De volgende keer was het bij haar te doen, op háár appartementje, een miniflat, een soort studio. De radio hoefden we niet aan te zetten, we konden die van de burens volgen. Ik moest dus stil zijn in bed. Toch niet gemakkelijk. 's Morgens zette ze me zonder pardon aan de deur. Koffiekoeken kon ik kopen in de broodjeszaak op het gelijkvloers. Dezelfde avond heb ik haar een mail gestuurd. Dat ik veel respect had voor haar en het fijn vond met haar te vrijen. Maar of dat WOW-systeem wel bij ons paste.

FRIEDEL 't Was niet WOW, maar WW. Wippen, wegwezen.

WOLF WW.

FRIEDEL Reageerde ze ?

WOLF Een maand later kreeg ik een nieuwe uitnodiging. Op een ander adres. Met een grotere kamer. Jammer genoeg zonder broodjeszaak op het gelijkvloers. Ik begon over onze toekomst. Ik moest me over de hare geen zorgen maken, zei ze, die stond vast. Wat wil je? vroeg ik. Vrij zijn, zei ze. Vrij en alleen. Zo moest ze nooit verwachtingen inlossen.

FRIEDEL Vrij zijn.

WOLF Hoor ik een vleugje jaloersheid ?

FRIEDEL Kan.

WOLF Hoeft niet. De vrijheid die Greet wilde, was beperkt. Vrij zijn van huwelijksbanden, bedoelde ze, meer niet. Op haar volgende uitnodiging ging ik niet meer in. Ik maakte mezelf wijs dat het op misbruik begon te lijken.

FRIEDEL Van haar of van jouw kant ?

WOLF Wederzijds.

FRIEDEL En zonder toekomst.

WOLF Sindsdien is het tussen Greet en mij zoals vannacht. Vriendschap. Scoutsvriendschap.

FRIEDEL Dus geen schoppen meer.

WOLF En ook geen blauwe plekken. Maar laten we 't liever weer over jou hebben.

FRIEDEL Waar waren we gebleven ?

WOLF Dat ik nooit de kans heb gekregen om met je uit te gaan.

FRIEDEL Vond je dat ik niet genoeg van je hield om me tegen mijn moeder te verzetten ?

WOLF Soms hield je wel genoeg van me.

FRIEDEL Niet altijd dus ?

WOLF Nee.

FRIEDEL Het spijt me.

WOLF Liefde is te ingewikkeld voor achttienjarigen, zeker? Sorry voor het cliché. Om vijf uur in de morgen.

FRIEDEL 't Is intussen halfzes. (bladert in haar schrijfboek)

WOLF Ik veronderstel dat ook ik in enkele passages vermeld sta.

FRIEDEL Wil je ze horen ?

WOLF Ja.

FRIEDEL Ze blijven onder ons. Beloofd ?

WOLF Beloofd.

FRIEDEL Ze zijn heilig.

WOLF Jezus. Sorry.

FRIEDEL Zoals alles tussen ons. Ze verklaren de band tussen ons. Een band, onverbreeklijk, eeuwigdurend.

WOLF Ter zake graag. ... Sorry voor mijn bitse toon.

FRIEDEL (leest) "De zoon van Leo is naar de apotheker voor me gereden. Sympathieke jongen. Lijkt niet op zijn vader. Hij heeft een oogje op ons Friedel."

WOLF Schrijft ze dat ?

FRIEDEL Wil je 't controleren ?

WOLF Ik bedoel: dat ik niet op mijn vader lijk ?

FRIEDEL Zo staat het er.

WOLF Maar is het zo ? Ik heb me daar ooit ongerust over gemaakt. Ik heb zelfs een test laten doen. De uitkomst stelde me gerust. We hadden hetzelfde DNA. ... Je droomt.

FRIEDEL Ik moet je zijn foto nog geven. Straks. (leest) "Friedel en die jongen van Leo hebben gisteren gekust. In het zaaltje, tussen de bakken bier. Ons Alice heeft het gezien. Ze was verdrietig."

WOLF Hebben we gekust ?

FRIEDEL Wolf.

WOLF De enige keer in ons leven.

FRIEDEL De tweede keer had je het te druk met mijn beha.

WOLF Ik kreeg hem bijna alleen open.

FRIEDEL Ze betrapte ons.

WOLF Pech.

FRIEDEL Die keer was ze niet verdrietig maar boos.

4e toneel

GREET (op) Hallo. Hier ben ik weer.

FRIEDEL Ben je gekalmeerd ?

GREET Moet dat ?

FRIEDEL Slaapt Hein nog?

GREET Hij snurkt in elk geval nog. Niet te doen eigenlijk. Hoe houdt jij dat uit?

FRIEDEL Het went.

GREET Voor een muzikaal genie als jij ? Dat kabaal kan alleen je oren martelen.

WOLF Van die slaappillen misschien ? Kan hij echt niet zonder ?

GREET Trouw niet met een man die aan de pillen zit, prinses.

FRIEDEL We wonen al vijf jaar samen, Greetje. Het went, zeg ik. Liefde helpt natuurlijk ook. Ik hou van Hein.

GREET Dat snorken vind ik zo erg niet. Zijn manieren stangen me.

WOLF Stangen jòu.

GREET Ook Friedel, het kan niet anders. Is 't nu niet, dan later. Aan Hein is geen verbeteren meer aan. Hij is te nemen of te laten.

WOLF De Goedele Liekens van Baarlegem.

GREET Er zit geen gevoel meer in die jongen. Vroeger was hij anders. Jovialer. Uitbundiger. Romantischer. Vroeger ben ik zelfs nog verliefd op hem geweest. Waar is zijn humor gebleven, zijn charme, zijn hofmakerij ? Ik mis dat. Een leven zonder hofmakerij is niks voor mij.

FRIEDEL Een leven zonder flirten bedoel je.

GREET Flirten is anders, prinses. Flirten is goedkoop, hofmakerij is luxe. Hofmakerij houdt waardering in. Aanvaarding. Iets van: ben jij zo? Oké!

WOLF Hein IS oké.

GREET Maakt hij je nog het hof ? Niet boos zijn, ik vraag het maar.

FRIEDEL Alsof vragen geen pijn kunnen doen.

WOLF Hein houdt van haar.

GREET Knuffel je hem nog ? Liefde is knuffelen. Hier zit een konijntje. Pak het, knuffel het. Voel wat liefde is. (gaat weg) Doe het. Nu.

5° toneel

WOLF Asjemenou, zou Tom zeggen.

FRIEDEL Wat bedoelt ze met 'doen' ?

WOLF Er schiet me zoiets te binnen.

FRIEDEL Je spot weer. ... Doen ? Ze bedoelt ...

WOLF Doen.

FRIEDEL Zo vroeg in de morgen ?

WOLF Is er iets mis met ochtendseks ?

FRIEDEL Ik vond het fijn dat je Hein verdedigde.

WOLF Hein is een vinger van de Hand van God.

FRIEDEL Ik ben altijd zo met mezelf bezig geweest dat ik vergat of jij jaloers bent, Wolf. Niet nu, maar vroeger ? Was je vroeger jaloers ?

WOLF Vroeger ? Ik denk dat het tijd wordt om 'vroeger' te vergeten.

FRIEDEL Kunnen we dat ?

WOLF Ik ben op weg.

FRIEDEL Jij bent sterk. Je kan het.

WOLF Ik heb ook geen andere keuze.

FRIEDEL Het is een lange weg.

WOLF Aan uithouding geen gebrek.

FRIEDEL Er liggen nog kasseien op je weg.

WOLF Parijs-Roubaix dan maar.

FRIEDEL Wolf ...

WOLF Friedel.

FRIEDEL Het kon niet tussen ons.

WOLF Wat het ook was, dat tussen ons in stond, zeg het me, Friedel, ik ben er klaar voor.

FRIEDEL (leest uit schrijfboek) 'Alice zou toch eens aan ons Friedel moeten vertellen dat haar vader ...' Ik krijg het niet gelezen, Wolf. Sorry. (rent naar boven)

6^e toneel

TOM (op, roept Friedel na) Waar brandt het? Dat mens loopt me bijkans van de sokken. Sorry, ik heb geen sokken aan. Heb ik een broek aan? Voldoet mijn outfit om naar beneden te komen ?

WOLF Zoveel vragen in een keer.

TOM Heb ik je wakker geschud? 't Is waar, laatste keer, dat was '7 op de schaal van Richter'. Ik heb er dorst van gekregen. Zou ik een slokje wijn nemen ?

WOLF Ga je wijn met wijn bestrijden ?

TOM Als 't maar helpt.

WOLF Wil ik een koffie maken ? Het apparaat zal toch niet al in de kringloop zitten ?

TOM Geen opwekkende middelen. Hoewel. Mijn kleine pikkie kan wel wat doping bezigen.

WOLF Lege flessen genoeg. Ah. Een half glaasje nog. Asjeblief.

TOM Santé. Je bent zo stil ? Hoe laat begint de wandeling ?

WOLF Om tien uur.

TOM Maak me om elf uur wakker. (af)

7e toneel

Friedel en Greet op.

FRIEDEL Greet zal het doen.

GREET Wat moet ik doen ?

FRIEDEL Lezen.

GREET (leest uit schrijfboek) “Alice heeft het aan Friedel verteld.” (leest in stilte)

WOLF ’t Is goed, Greet. Lees maar.

GREET (leest) “... aan Friedel verteld dat haar echte vader ... “

Wolf neemt het schrift, leest de tekst, geeft het schrift terug en gaat weg.

8° toneel

GREET Jij bent de dochter van ... Dat is ...

FRIEDEL Wat ?

GREET Wat ?

FRIEDEL Dat is wat ?

GREET Dan zijn jij en Wolf ...

FRIEDEL Broer en zus.

-GREET Jezumina.

FRIEDEL Halfbroer en – zus feitelijk.

GREET Prinses.

Tranen, tissues.

FRIEDEL Mijn vader ... Mijn officiële vader ...

GREET Lieve prinses.

FRIEDEL Ik heb mijn officiële vader bijna niet gekend. Ik was zeven jaar toen hij stierf, kort na mijn eerste communie. Ik vond dat hij me graag zag. En ik ... Ik had veel verdriet toen hij stierf.

Greet knuffelt Friedel.

FRIEDEL Wie was hij ? Mijn moeder praatte nooit over hem. Ik weet het allemaal van tante Jeanne. In zijn jonge jaren was mijn officiële vader een filmster en een mooi prater, zei ze, maar snel na de wittebroodsweken veranderde hij in een dronkaard en een slappeling.

GREET Ik hou van je, prinses.

FRIEDEL Wie was Leo? Als muziekmeester was hij hier kind aan huis. Mijn moeder hielp tante Jeanne als de harmonie repeteerde. Wat heeft haar bezielde om met de vader van Wolf ... ? Ik heb ook hem niet gekend, Leo, mijn biologische vader. En hij mij evenmin. Hij stierf een maand voor mijn geboorte. Net geen veertig jaar oud. Hartaderbreuk. Ook Wolf heeft zijn vader niet gekend.

GREET Sprak je moeder over Leo ? Of tante Jeanne ?

FRIEDEL (leest) "Bij Friedel zit de muziek in het bloed. Komt uit de genen van Leo natuurlijk. Ons Alice moet haar dat stilaan eens uitleggen. Anders doe ik het."

GREET Prinses.

Omhelzing

9° toneel

Wolf op, Greet af.

FRIEDEL Het kon niet tussen ons tweeën, Wolf. Ik hield van je, maar het kon niet. Ik verlangde naar je, maar het mocht niet. Ondraaglijk groot was dat verlangen. Sterker dan de bloedband tussen ons. Sterker dan het taboe. En dan die machteloosheid omdat jij pijn leed en ik je niets mocht zeggen. Ik had je kunnen troosten. Dat had ik zo graag gedaan, Wolf, je getroost. Ook al had ik zelf bemoediging nodig. Had ik het daar toen maar met jou over kunnen hebben.

WOLF Nu is ook goed.

FRIEDEL Je schrok daarnet niet erg, vond ik.

WOLF Ons voorafgaand gesprek heeft me geholpen.

FRIEDEL Ook je zelfbeheersing deed dat, je handelsmerk. Jij slaagt er altijd in om je emoties in de hand te houden.

WOLF Als je nog geen twintig bent, is het nochtans wrang om afgewezen te worden.

FRIEDEL Jouw hart zal nu, na vijftien jaar, wel niet meer breken. Het mijne brak toen wel. Maar het genas. Niet zonder litteken achter te laten. Dat litteken ben jij.

WOLF Lieve Friedel ...

FRIEDEL Het is nog niet gedaan. Nu moet jij de feiten nog onder ogen leren zien.

WOLF Dat lukt wel. Feiten zijn geen gevoelens.

FRIEDEL Toch is er nog veel om in het reine mee te komen. De ontrouw van je vader. Het verdriet van je moeder.

WOLF Zou ze het ooit geweten hebben?

FRIEDEL Ga je haar soms bij haar? ... Begin er niet over.

WOLF Vind je?

FRIEDEL Ik heb ervaring. Ik heb in de handen van een psychiater gezeten. Mijn moeder heeft me het verhaal van mijn ontstaan, van haar overspel, in het bijzijn van zo iemand verteld. Eerst vertelde zij de feiten, haar feiten, dan zorgde de zielenknijper voor de omkadering. Alles kwam eraan te pas. Onder meer dat men mij beter al had geïnformeerd op mijn vijftiende, met andere woorden: toen ik een meisje werd en de kans op seksueel contact en op incest onder ogen moest leren zien. Tevens dat jij best

ook ingelicht zou worden. Daar was mijn moeder tegen. Sterk tegen. Uit eerbied voor jouw moeder, beweerde ze. Maar meestal gingen de sessies bij de psychiater over ons, over jou en mij. Over waarom een relatie tussen jou en mij, tussen broer en zus, niet geoorloofd was. Bijna een jaar ben ik in therapie geweest. Het was nodig. 's Nachts schrok ik soms huilend wakker. Uit weer een droom waarin iemand mij aan de rand van een afgrond naar beneden dreigde te duwen. Pas na een jaar vond ik mijn evenwicht terug. Niet dat je bestaan was uitgevaagd, maar ik was het fysieke verlangen kwijt. Erger nog. Na een jaar psychiatrie wekte dat verlangen naar jou, naar mijn broer, mijn zielsverwante, walg in me op. Dat was de bedoeling, vernam ik. Daarna leken mijn gevoelens zich te normaliseren. Seks was niet meer weerzinwekkend. Vijf jaar geleden liep ik Hein tegen het lijf. Op een receptie na een concert dat zijn firma gesponsord had.

WOLF De vinger van de Hand van God.

FRIEDEL Misschien.

WOLF Zou alles dan toch zin hebben in ons leven ?

FRIEDEL Ja. Ook al worden wij gestraft voor die ene misstap van onze ouders.

WOLF Zullen we het hen vergeven ?

FRIEDEL Lieve Wolf. ... Ik moet je die foto nog.

WOLF Hou hem maar. Het gaat ook om jouw vader.

FRIEDEL Ik laat er een kopie van maken.

WOLF Oké.

FRIEDEL Het wordt ineens anders in me. Er is een pak van mijn hart. Zalig. ... Zou verhuizen voor het definitieve evenwicht kunnen zorgen ?

WOLF Ik ben maar een docent letterkunde.

FRIEDEL En trouwen ?

WOLF Dat moet helpen.

FRIEDEL Een baby ? Ik had ooit zo graag een kind van je gehad, Wolf. Maar dat kon niet, broer en zus ...

WOLF Het kon wel, maar het mocht niet. Met Hein mag het. Haast je maar. Je bent vijfendertig.

FRIEDEL Toch vandaag niet meer ?

WOLF Ik denk dat de verwekker vandaag met verlof zonder wedde is.

FRIEDEL Wil jij een kind ? Je woont nu al lang genoeg samen.

WOLF Dat heeft Mona je verteld.

FRIEDEL Niet echt. Maar ik zal altijd een beetje verliefd op je blijven. En een verliefd hart heeft grote oren.

WOLF Jolien heet ze.

FRIEDEL Die van het DNA

WOLF We wonen samen, en we denken er inderdaad aan om ons te settelen en een gezin te stichten.

FRIEDEL Ik mag je toch nog omhelzen ?

WOLF Als het van je psychiater mag.

Omhelzing.

FRIEDEL Wat voelt jouw lichaam nu?

WOLF Vreemde dingen. ... Het jouwe ?

FRIEDEL Dat kan ik niet omschrijven.

WOLF Iets anders dan bij die eerste kus tussen de bierbakken.

FRIEDEL Het is ... ik voel me ... ik ... Deze reünie, Wolf, lieve Wolf, deze reünie diende eigenlijk als nog iets anders dan als postuum eerbetoon aan tante Jeanne. Ik wilde ...

WOLF Ik had zo mijn vermoeden. En ? Test geslaagd ?

FRIEDEL Niet met onderscheiding, maar toch. Ik weet nu dat ik je los kan laten.

WOLF Ik dacht hetzelfde toen ik hiernaartoe kwam. Bij mij ging het erom of ik definitief over je heen ben.

FRIEDEL Ben je ?

WOLF Niet helemaal. Dat van Slovenië bevalt me niet.

FRIEDEL Mij ook niet. Te ver van mijn vrienden. Familie. Mijn broer.

WOLF Halfbroer.

Knuffel.

10^e toneel

GREET (op) Wil iemand ook mij even knuffelen?

FRIEDEL Wat scheelt er?

GREET Heb jij *always* in huis ?

FRIEDEL Is Sint-Maarten geweest ? Eerst een knuffel dan.

Friedel knuffelt Greet.

FRIEDEL Doe mee, Wolf.

Wolf omarmt de twee meisjes.

FRIEDEL Liefde zonder verlangen.

WOLF Vandaag kan ik ermee leven.

EINDE